

Naslov originala:

J. R. R. Tolkien

The Hobbit Or There and Back Again

The Illustrated Hobbit © The Tolkien Estate Limited 1937, 1965

Illustrations © Alan Lee 1997

Originally published in the English language by HarperCollins Publishers Ltd.

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2022

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

DŽ. R. R.
TOLKIN

HOBIT

ILUSTROVAO ALAN LI

SADRŽAJ

1. DUGO OČEKIVANA ZABAVA	11
2. OVČIJE PEČENJE.....	39
3. KRATAK ODMOR	59
4. PREKO BRDA I ISPOD BRDA	69
5. ZAGONETKE U TAMI	83
6. IZ ZLA U GORE	107
7. NEOBIČNO KONAČIŠTE.....	127
8. MUVE I PAUCI.....	155
9. NEOCARINJENA BURAD	185
10. SRDAČAN DOČEK	203
11. NA PRAGU.....	215
12. TAJNE INFORMACIJE.....	225
13. NIKOG KOD KUĆE	247
14. VATRA I VODA.....	259
15. DOLAZAK OLUJE	269
16. LOPOV U NOĆI	281
17. PROVALA OBLAKA.....	287
18. POVRATAK KUĆI	301
19. POSLEDNJA DEONICA	311
O AUTORU.....	321

SPISAK ILUSTRACIJA U BOJI

1. Bilbo u Bagremovoj ulici	15
2. Dugo očekivana zabava	21
3. Trorova mapa	31
4. Krčma Zeleni zmaj	43
5. U Usamljenim zemljama	45
6. Trolovi dočekuju zoru	53
7. Most do Rivendela	65
8. Veliki Goblin	78
9. Zagonetke u tami	90
10. Bilbo se suprotstavlja čuvarima	103
11. Varge	116
12. Karok	129
13. Gandalf odlazi	152
14. Leptiri u krošnjama drveća	163
15. Zarobljenici paukova	173
16. Dveri Vilin-kralja	182
17. Neocarinjena burad	200
18. Jezergrad	207
19. Približavanje Tajnim vratima	219
20. Šmaug veličanstveni	229
21. Gnev Šmaugov	244
22. Glavni ulaz	254
23. Šmaugova smrt	264
24. Dolazak oluje	276
25. Bitka pet armija	296
26. Kralj pod Planinom	306
27. Ivica Divljine	316

Ova priča je veoma stara. U to davno doba, jezici i pismo bili su potpuno drugačiji od današnjih. Koristio sam engleski da predstavim sve te jezike. Ali treba napomenuti dve stvari. Prvo, u engleskom je jedina ispravna množina reči *dwarf* (patuljak) – *dwarfs*, a pridev je – *dwarfish*. U ovoj priči pominju se *dwarves* i *dwarvish*, ali samo kad se govori o drevnom narodu kom pripadaju Torin Hrastoštit i njegova družina. Drugo, *orc* (ork) nije engleska reč. Pojavljuje se na nekoliko mesta, ali se obično prevodi kao *goblin* (ili *hobgoblin*, ako je u pitanju krupnija vrsta). *Orc* je ime koje su hobiti u to vreme nadenuli tim stvorenjima i nema nikakve veze sa *orc* ili *ork*, kako nazivamo jednu vrstu delfina.

Rune su znakovi starog pisma i nekad su bile klesane ili urezivane u drvo, kamen ili metal, i zbog toga su tanke i uglaste. U vreme kad se odvija ova priča samo su se još patuljci redovno služili tim pismom, posebno u svojim privatnim ili tajnim beleškama. Njihove rune su u ovoj knjizi predstavljene engleskim runama, koje poznaje malo ljudi. Ako bi se rune na Trorovoj mapi uporedile sa savremenim slovima, abecedom prilagođenom savremenom engleskom, videlo bi se da ih je moguće pročitati. Na mapi postoje sve uobičajene rune, osim ƿ za slovo X. Slova I i U su upotrebljena umesto J

Poslednje dve rune predstavljaju Trorove i Trainove inicijale. Ovo su mesečeve rune koje je rastumačio Elrond:

Na mapi su i strane sveta označene runama, i to tako da se istok nalazi na vrhu, kao što je to uobičajeno na patuljačkim mapama, i tako, čitamo ih u smeru kazaljke na satu: istok – jug – zapad – sever.

1.

DUGO OČEKIVANA ZABAVA

U jednoj rupi u zemlji živeo je hobit. Ne u nekoj odvratnoj, prljavoj, vlažnoj rupi, ispunjenoj crvima i vonjem mulja, niti u suvoj, nenameštenoj, peščanoj rupi u kojoj nema ničega za sedenje niti za jelo; ovo je bila hobitska rupa, a to podrazumeva udobnost.

Imala je okrugla vrata poput brodskog prozora, obojena u zeleno, sa sjajnom žutom mesinganom kvakom tačno na sredini. Vrata su se otvarala prema predvorju u obliku cevi, nalik na tunel: veoma udoban tunel bez dima, zidova obloženih drvetom, s popločanim podom prekrivenim tepihom, lakiranim stolicama, i mnogo, mnogo čiviluka za kape i kapute – ovaj hobit je voleo goste. Tunel se protezao i protezao uvlačeći se u ne baš sasvim pravoj liniji pod brdo – Brdo, kako su ga zvali svi kilometrima unaokolo – a mnoga okrugla vratašca vodila su iz tunela, prvo na jednu, a zatim na drugu stranu. Ovaj hobit nije morao da se penje uza stepenice: spavaće sobe, kupatila, podrumi, ostave (i to mnogo njih), plakari (imao je čitave sobe za odlaganje odeće), kuhinje, trpezarije, sve je to bilo u istom nivou u stvari, u istom hodniku. Sve najbolje sobe bile su levo od ulaza, jer te

su bile jedine s prozorima, duboko uvučenim okruglim prozorima kroz koje se video vrt, a iza njega livade koje se prostiru prema reci.

Ovaj je hobot bio imućan, a prezivao se Bagins. Baginsi su živeli u okolini Brda duže no što se iko seća, a ljudi su ih smatrali uglednim, ne samo zato što su uglavnom bili bogati već i što nisu bili skloni avanturama, niti su činili neočekivane stvari: mogli ste unapred da pogodite šta će Bagins odgovoriti na bilo koje pitanje a da mu ga i ne postavite. Ovo je priča o tome kako se jedan Bagins upustio u avanturu i našao se u situaciji da radi i govori potpuno neočekivane stvari. Možda je izgubio poštovanje komšija, ali je dobio... uostalom, videte je li išta dobio naposljetku.

Majka ovog našeg hobita... ali šta je to hobot? Pretpostavljam da je hobite danas potrebno opisati, pošto su postali retki i nepoverljivi prema Velikim Ljudima, kako nas zovu. Oni su (ili su bili) mali ljudi, otprilike pola naše visine, a manji od bradatih patuljaka. Hobiti nemaju brade. Gotovo da i ne koriste nikakve čarolije, sem one obične, svakodnevne, koja im pomaže da nestanu tiho i brzo kad veliko glupo čeljade kao vi ili ja odnekud nespretno nabasa galameći kao slon, što oni čuju s kilometra udaljenosti. Skloni su gojenju u predelu stomaka, oblače se u jarke boje (uglavnom zelenu i žutu); ne nose cipele, jer im na stopalima rastu prirodni kožni đonovi i gusta topla smeđa dlaka nalik onoj na glavama (koja je kovrdžava); imaju duge spretne smeđe prste, dobroćudna lica, i smeju se dubokim prijatnim smehom (posebno posle ručka, koji imaju dva puta dnevno kad god im se pruži prilika). Sad znate dovoljno za početak. Kao što rekoh, majka ovog našeg hobita – to jest Bilba Baginsa – bila je čuvena Beladona Tuk, jedna od tri pomena vredne kćeri Starog Tuka, starešine hobita koji su živeli s druge strane Vode, rečice koja je proticala u podnožju Brda. Često se pričalo (u drugim porodicama) da je, nekada davno, jedan od Tukovih predaka

uzeo vilu za ženu. To je, naravno, apsurdno, ali zasigurno je u njima postojalo nešto ne sasvim hobitsko i, s vremena na vreme, članovi Tukove porodice upuštali su se u avanture. Neprimetno bi nestali, a porodica bi to zataškala; no ostaje činjenica da Tukovi nisu bili ugledni kao Baginsovi, mada su nesumnjivo bili bogatiji.

Niko ne kaže da je Beladona Tuk imala bilo kakve avanture nakon udaje za Banga Baginsa. Bango, Bilbov otac, sagradio je za nju najotmeniju (delimično njenim novcem) hobitsku rupu koja je postojala u Podbrđu, Zabrdju ili Prekovođu, i tu su živeli do kraja života. Sasvim je moguće da je Bilbo, njen jedini sin, mada je izgledao i ponašao se kao pravi naslednik svog razboritog i ljubaznog oca, preuzeo neku pomalo čudnu karakternu crtu s Tukove strane, nešto što je samo čekalo pravu priliku da se ispolji. Prilika se pružila tek kad je Bilbo Bagins odrastao, imao je tad pedesetak godina, i živio u divnoj hobitskoj rupi koju je sagradio njegov otac, koga sam vam upravo opisao, i dok se nije naizgled potpuno skrasio.

Čudnom igrom slučaja, jednog davnog jutra u tišini koja je vladala svetom, u vreme kad je bilo manje buke i više zelenila, hobiti još uvek bili brojni i bogati, a Bilbo Bagins stajao na vratima posle doručka pušeci ogromnu dugačku drvenu lulu, koja mu je sezala skoro do dlakavih nožnih prstiju (pažljivo začesljanih) – naišao je Gandalf. Gandalf! Ako ste čuli samo četvrtinu onog što sam ja čuo o njemu, a čuo sam samo delić onog što se može čuti, već ste spremni za neku izuzetnu priču. Priče i pustolovine nicale su posvuda kuda bi on prošao, na najčudniji način. Već godinama ga put nije naveo do Brda, zapravo od doba kad je njegov prijatelj Stari Tuk umro, i hobiti su skoro zaboravili i kako izgleda. Otišao je preko Brda i na drugu obalu Vode nekim svojim poslom, još kad su svi oni bili mali hobiti i hobitice.

I tako je Bilbo, ne sumnjajući ništa, tog jutra video tek nekog starca sa štapom. Na sebi je imao visok zašiljen plav šešir,

dug siv ogrtač, srebrn šal preko kojeg mu je duga bela brada padala do pojasa i ogromne crne čizme.

„Nek vam je dobro jutro”, rekao je Bilbo, a tako je i mislio. Sunce je sijalo, a trava je bila veoma zelena. Ali Gandalf ga pogleda ispod dugačkih čupavih obrva koje su izvirivale ispod oboda čudnovatog šešira.

„Kako to mislite?”, pitao je. „Da li mi želite dobro jutro ili govorite da je jutro dobro želeo ja to ili ne; ili se dobro osećate ovog jutra; ili je ovo jutro u kojem treba biti dobar?”

„Sve to zajedno”, odgovori Bilbo. „A uz to dodajem: jutro je kao stvoreno da se pred kućom popuši lula duvana. Ako imate kod sebe lulu, sedite i poslužite se mojim duvanom! Čemu žurba, ceo je dan pred nama!” Zatim Bilbo sede na prag, prekrsti noge, i otpuhnu predivan siv kolut dima, koji se neprekinut vinu u nebo i otplovi preko Brda.

„Veoma lepo!”, kazao je Gandalf. „Ali ja jutros nemam vremena za kolutove dima. Tražim nekog da mi se pridruži u pustolovini koju spremam, i teško mi je da ikog pronađem.”

„Verujem da jeste – u ovim krajevima! Mi smo veoma skroman i miran svet i ne marimo za avanture. Opasne uznemirujuće neprijatne stvari! Zbog njih se kasni na ručak! Ne razumem šta iko u njima nalazi”, odgovori naš gospodin Bagins, zadenu palac za naramenice i ispusti drugi, još veći kolut dima. Zatim je uzeo jutarnju poštu i počeo da čita, pretvarajući se da više ne primećuje starca. Zaključio je da mu ovaj nije baš po volji, i želeo je da već jednom ode. Ali se starac nije ni pomerio. Stajao je naslonjen na štap i ćutke gledao u hobita, tako da je Bilbo osetio nelagodu i malo se naljutio.

„Dobro vam jutro!”, rekao je konačno. „Mi ovde ne želimo nikakve avanture, hvala na ponudi! Možete pokušati preko Brda ili na drugoj obali Vode.” Hteo je da mu stavi do znanja kako je time razgovor okončan.

„Tvoje *dobro jutro* ima baš mnogo značenja!”, kazao je Gandalf. „Sad već želiš da me skineš s vrata i nećeš biti zadovoljan dok ne odem.”

„Ali nikako, nikako, dragi moj gospodine! Samo trenutak, mislim da ne znam kako se zovete?”

„Znaš, znaš, dragi moj gospodine – i ja znam kako se ti zoveš, gospodine Bilbo Baginse. A ti znaš moje ime, samo se ne sećaš da meni pripada. Ja sam Gandalf, a Gandalf to sam ja! I da ja doživim da me sin Beladone Tuk pozdravi kao da sam neki putujući prodavac dugmadi!”

„Gandalf, Gandalf! Jao meni! Ne valjda onaj lutajući čarobnjak koji je poklonio Starom Tuku par čarobne dijamantske dugmadi za manžetne koja su se sama zakopčavala i nisu se otkopčavala dok im se ne naredi? Ne valjda onaj čudni svat koji je na zabavama pripovedao tako lepe priče o zmajevima, goblinima, džinovima i spasavanju princeza i dogodovštinama udovičkih sinova? Ne čovek koji je pravio tako posebno izvanredne vatromete! Sećam ih se! Stari Tuk ih je uvek pravio za letnju dugodnevicu. Izvrsno! Na nebu su se rasprskavali u velike vatrene ljiljane, zevalice i zanovetke i dugo bili vidljivi u letnje predvečerje!” Primećujete već da gospodin Bagins nije bio onako nemaštovit kao što je hteo da se veruje, i da je veliki ljubitelj cveća. „Jao meni!”, nastavio je. „Ne valjda onaj Gandalf koji je odgovoran što su toliki mirni mladići i devojke otišli u Daljinu da se prepuste ludim pustolovinama? Svemu, od veranja po drveću do posećivanja vilovnjaka – ili plovidbu brodovima, plovidbu do drugih obala! Sto mu muka, život je bio veoma zanim... mislim, nekad ste stvarno unosili pometnju u ovim krajevima. Izvinjavam se, ali nisam imao pojma da se još uvek bavite time.”

„A čime bi trebalo da se bavim?”, upitao je čarobnjak. „Ipak mi je drago što vidim da se sećaš nekih stvari u vezi sa mnom. U svakom slučaju, izgleda da se mojih vatrometa rado sećaš, a to mi uliva nadu. Zaista, u spomen na tvog dedu Tuka i sirotu Beladonu, daću ti ono što si tražio.”

„Izvinite, ali ja ništa nisam tražio!”

„Jesi, jesi! I to dvaput. Žao mi je. Dobićeš to. U stvari, biću toliko slobodan da te upustim u ovu pustolovinu. Vrlo

zabavnu za mene, veoma dobru i, po svoj prilici, unosnu za tebe, ako budeš preživeo.”

„Izvinite! Meni ne trebaju nikakve pustolovine, hvala lepo. Ne danas. Doviđenja! Ali molim vas, svratite na čaj... kad god vam je zgodno! Možda sutra? Dođite sutra! Zdravo!” Rekavši ovo, hobit se okrete i šmugnu kroz okrugla zelena vrata, zatvorivši ih onoliko brzo koliko se usuđivao da ne bi ispao nepristojan. Čarobnjaci su ipak čarobnjaci.

„Šta li mi samo bi da ga zovem na čaj!”, rekao je sam sebi ulazeći u ostavu. Tek što je bio doručkovao, ali pomislio je da bi mu dva-tri kolača i gutljaj nečeg dobrodošli nakon pretrpljenog straha.

Gandalf je u međuvremenu i dalje stajao pred vratima smejući se dugo, ali nečujno. Nakon izvesnog vremena priđe ulazu i šiljkom štapa zagreba neki čudan znak na hobitovim divnim zelenim vratima. Potom se udalji, upravo dok je Bilbo dovršavao svoj drugi kolač i počinjao da misli kako je veoma uspešno izmakao pustolovinama.

Sledećeg dana gotovo da je zaboravio na Gandalfa. Vrlo je lako zaboravljao stvari sem kad bi ih pribeležio u svoj notes; ovako: *Gandalf čaj sreda*. Juče je bio odviše uzbuđen da uradi tako nešto.

Upravo u vreme za čaj začula se strahovita zvonjava na vratima, i tad se setio svega! Užurbano je pripremio čajnik, izvadio još jednu šoljicu i tacnu, dodao još dva-tri kolača i odjurio prema vratima.

„Izvinjavam se što nisam odmah otvorio!”, upravo se bio pripremio da kaže, kad je video da to uopšte nije Gandalf. Bio je to patuljak s plavom bradom zadenutom u zlatan pojas i veoma sjajnim očima ispod tamnozelene kapuljače. Čim su se vrata otvorila, on se ugura unutra, baš kao da ga očekuju.

Okačio je ogrtač s kapuljačom na najbliži čiviluk i, duboko se klanjajući, izusti: „Dvalin, vama na usluzi.”

„Bilbo Bagins, vama na usluzi!”, kazao je hobit, suviše iznenađen da bi ga išta pitao u tom času. Kad je tišina koja

je usledila postala neugodna, dodade: „Upravo sam spremio čaj; molim vas da mi se pridružite.” Možda malo ukočeno, ali u najboljoj nameri. A šta biste vi radili da nepozvan patuljak uđe i okači svoje stvari u vašem predsoblju bez ijedne reči objašnjenja?

Nisu dugo bili za stolom, u stvari jedva da su stigli do trećeg kolača, kad odjeknu drugi, još jači zvuk zvona.

„Izvinite me!”, reče hobit i ustade da otvori vrata.

„Konačno si stigao!” To se spremao da kaže Gandalfu ovom prilikom. Ali to nije bio Gandalf. Umesto Gandalfa na pragu je stajao neki veoma star patuljak bele brade i s jarko-crvenom kapuljačom; i on takođe, kao da je pozvan, uskoči u kuću čim su se vrata otvorila.

„Vidim da su već počeli da pristižu”, kaza kad ugleda Dvalinov zeleni ogrtač na čiviluku. Pored njega okači svoj crveni, i držeći šaku na grudima, reče: „Balin, vama na usluzi!”

„Zahvaljujem!”, rekao je Bilbo zadihano. To nije bilo ono što je trebalo reći, ali ono *već su počeli da pristižu* veoma ga je uznemirilo. Voleo je goste, ali je voleo i da ih poznaje pre nego što stignu, a i bilo mu je draže da ih sam pozove. Kroz glavu mu prođe užasna misao da će možda ponestati kolača, u kom slučaju će on, kao domaćin – znao je svoju dužnost i izvršavao ju je ma kako mučna bila – ostati bez kolača.

„Uđite, čaj je poslužen!”, uspeo je da izgovori nakon što je duboko udahnuo.

„Više bi mi prijalo malo piva, ako nemate ništa protiv, dragi moj gospodine”, kazao je belobradi Balin. „Ali nemam ništa protiv kolača – na primer, s kimom, ako ga imate.”

„U izobilju!”, odgovori Bilbo, sam sebe začudivši; i isto tako primeti kako već hita prema podrumu, da napuni kriglu pivom, i prema ostavi, da donese dva divna okrugla kolača s kimom, koje je ispekao tog popodneva da prezalogaji posle večere.

Vrativši se, zatekao je Balina i Dvalina za stolom kako razgovaraju kao stari prijatelji (u stvari su bili braća). Bilbo

uz tresak spusti pivo i kolače pred njih, kad glasno odjeknu zvonce na ulaznim vratima jednom, pa još jednom.

„Ovo je sigurno Gandalf”, pomisli dok je huktao niz hodnik. Ali nije bio. Bila su to još dvojica patuljaka, obojica s plavim kapuljačama, srebrnim pojasevima i žutim bradama; svaki je nosio torbu s alatom i ašov. I uleteše čim su se vrata otvorila – što Bilba jedva da je iznenadilo.

„Šta mogu da učinim za vas, dragi moji patuljci?”, pitao je.

„Kili, vama na usluzi!”, kazao je jedan. „I Fili!”, dodade drugi; obojica skidoše kapuljače i nakloniše se.

„Na usluzi vama i vašoj porodici!”, odgovori Bilbo, setivši se ovoga puta pravila lepog ponašanja.

„Vidim da su Dvalin i Balin već ovde”, rekao je Kili. „Hajde da se pridružimo rulji!”

„Rulja!”, pomisli gospodin Bagins. „Ne sviđa mi se ta reč. Stvarno moram da sednem na tren da se saberem i da popijem nešto.” Jedva da je otpio malo – u uglu, dok su patuljci sedeli za stolom, razgovarajući o rudnicima i zlatu i nevoljama s goblinima, i poharama zmajeva, i mnoštvu drugih stvari koje on nije razumeo, niti je hteo da razume jer su zvučale odviše avanturistički – kad cin-cin-cinci-linci, ponovo se oglasi njegovo zvono, kao da je neki bezobrazan mali hobit pokušavao da ga iščupa.

„Neko zvoni!”, kazao je trepćući.

„Neka četvorica, rekao bih po zvuku”, rekao je Fili, „Osim toga, opazili smo ih iza sebe u daljini dok smo dolazili ovamo.”

Siroti mali hobit sedeo je u hodniku spustivši glavu u šake, i pitajući se šta se to dogodilo, i šta će se još dogoditi, i nameravaju li da ostanu na večeri. Tad zvono zazvoni jače nego ikad, i on morade da pojuri prema vratima. Nisu bila četvorica, nego *PETORICA*. Pristigao je još jedan patuljak dok se on iščuđavao po predvorju. Jedva da je okrenuo kvaku kad se svi nađoše unutra, klanjajući se i govoreći „vama na usluzi” jedan za drugim. Zvali su se: Dori, Nori, Ori, Oin i Gloin; i

dok si trepnuo, dva ljubičasta ogrtača, sivi ogrtač, smeđi ogrtač i beli ogrtač visili su na čiviluku, a njihovi vlasnici marširali prema ostalima, zadenuvši široke šake u zlatne i srebrne pojaseve. Ovo je već stvarno ličilo na rulju. Neki su tražili svetlo pivo, neki tamno, jedan je zahtevao kafu, a svi kolače, tako da je hobit izvesno vreme bio veoma zauzet.

Veliki lonac za kafu bio je baš stavljen na ognjište, kolača s kimom je nestalo, a patuljci su upravo navalili na pogачice s maslacem, kad se začu glasno kucanje. Ne zvonice, nego grubo tup-tup po hobitovim predivnim zelenim vratima. Neko je lupao štapom!

Bilbo pojuri hodnikom, veoma ljut, i sasvim zbunjen i pokunjen – ovo je bila najneprijatnija sreda koje se sećao. Naglo je otvorio vrata, i svi su upali unutra, jedan preko drugog. Još patuljaka, još četvorica! A iza njih je stajao Gandalf, oslanjajući se na štap i smejući se. Bio je prilično ulubio ta prelepa vrata; takođe je i izbrisao tajni znak kojim ih je obeležio prethodnog jutra.

„Polako! Polako!”, kazao je. „To ne liči na tebe, Bilbo, da puštaš prijatelje da čekaju na otiraču, pa onda da otvoriš tako kao iz puške! Dozvoli mi da ti predstavim Bifura, Bofura, Bombura i posebno Torina!”

„Vama na usluzi!”, rekoše Bifur, Bofur i Bombur postrojivši se. Zatim okačiše dva žuta i jedan bledezeleni ogrtač; i još jedan nebeskoplavi s dugom srebrnom kićankom. Ovaj poslednji je pripadao Torinu, izuzetno važnom patuljku, u stvari nikom drugom do velikom Torinu Hrastoštitu, kojem se uopšte nije dopalo što je pao na Bilbov otirač, a Bifur, Bofur i Bombur preko njega. Tim pre što je Bombur bio izuzetno debeo i težak. Torin je zapravo bio veoma ohol, i nije spomenuo ništa o tome kako stoji na *usluzi*, ali se siroti gospodin Bagins toliko izvinjavao da je na kraju i on progundao: „Molim vas, ne spominjite to više”, i prestao da se mršti.

„Sad smo svi ovde!”, uzviknu Gandalf, posmatrajući niz od trinaest ogrtača – najboljih svećanih ogrtača na zakopčavanje

– i svoj šešir na čiviluku do njih. „Veoma veseo skup! Nadam se da je ostalo nešto jela i pića i za okasnele goste! Molim? Čaj! Ne, hvala! Za mene malo crnog vina.”

„I za mene”, rekao je Torin.

„I džem od malina i pitu od jabuka”, kazao je Bifur.

„I pitu sa suvim voćem i sir”, rekao je Bofur.

„I pitu s mesom i salatu”, kazao je Bombur.

„I još kolača... i piva... i kafe, ako vam nije teško”, doviknuše ostali patuljci kroz vrata.

„Dodaj i koje jaje, staro momčel!”, doviknu Gandalf za njim, dok je hobit ukočeno koračao prema ostavama. „I donesi usput hladnu piletinu i turšiju!”

„Izgleda da poznaje moju ostavu koliko i ja!”, pomisli gospodin Bagins potpuno zbunjen, i počinjući da se pita nije li mu najužasnija pustolovina došla pravo u kuću. Dok je povadio sve flaše i posuđe, noževe i viljuške, čaše i tanjire, kašike i gomilu ostalih stvari naslaganih na poslužavnicima, bio je veoma zadihan, crven u licu i zlovoljan.

„Bestraga s tim patuljcima!”, rekao je on naglas. „Zašto ne dođu da mi pomognu?” I, gle čuda! Na vratima kuhinje pojavise Balin i Dvalin, a za njima Fili i Kili, i dok si rekao *nož*, odneli su poslužavnike i nekoliko manjih stolova u trpezariju i začas ih postavili.

Gandalf je seo u čelo stola okružen trinaesticom patuljaka; a Bilbo se spusti na stoličicu pored ognjišta grickajući keks (naglo je izgubio apetit) i praveći se kao da je sve to oko njega sasvim uobičajeno i nimalo avanturistički. Patuljci su jeli i jeli, razgovarali i razgovarali, a vreme je prolazilo. Konačno su odmakli stolice, a Bilbo ustade da sakupi tanjire i čaše.

„Pretpostavljam da ćete svi ostati na večeri?”, reče naju-ljudnijim glasom, trudeći se da ne bude nametljiv.

„Naravno!”, rekao je Torin. „I posle večere. Biće prilično kasno dok ugovorimo posao, ali pre toga nam treba muzika. Sad da pospremimo!”